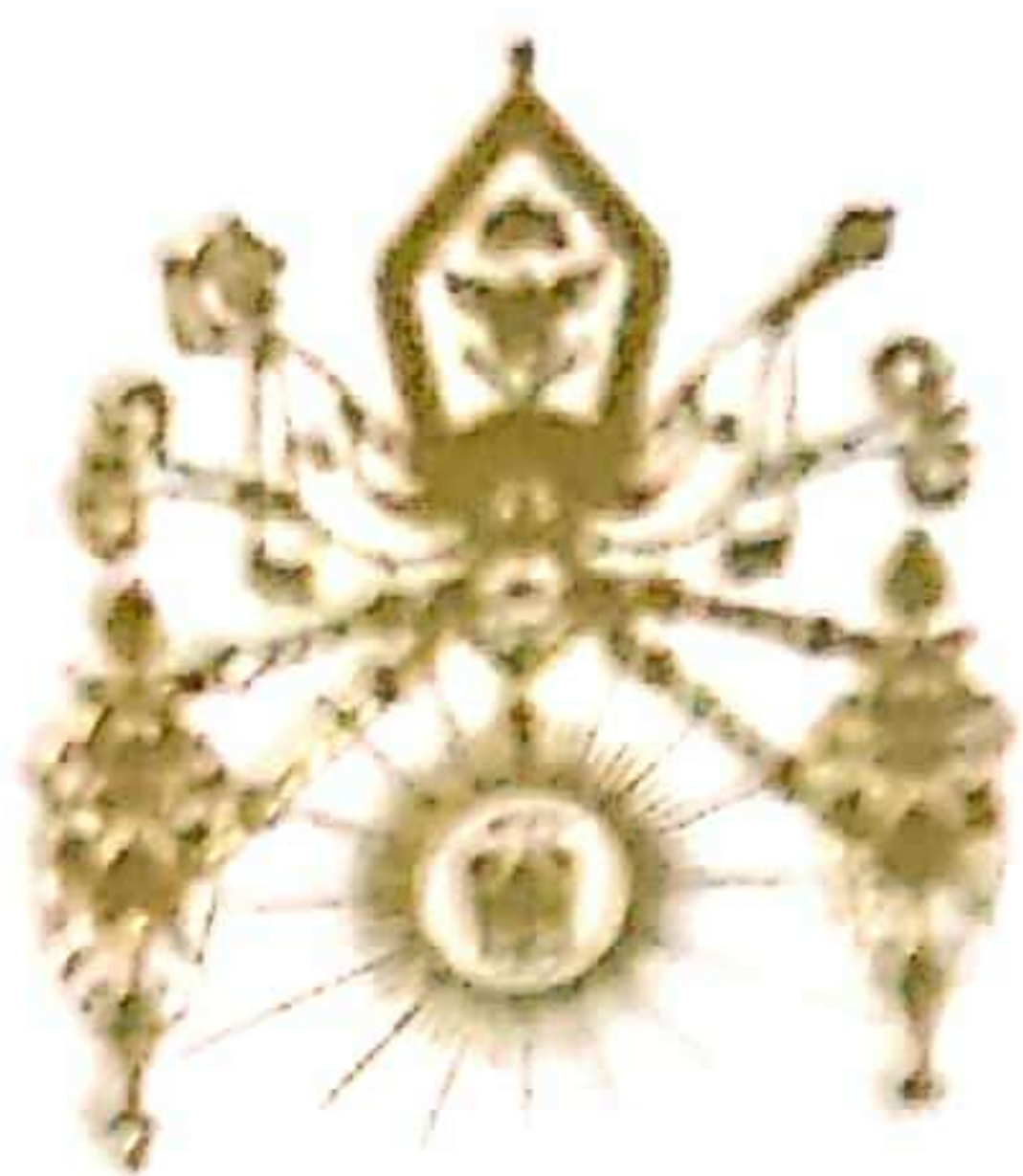

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
100-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

21 - 23 Մարտ 2018

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւն
Անթիլիաս

ՉՈՐԵՔՆԱԲԹԻ, 21 ՄԱՐՏ

9.00 – 10.00 ԲԱՅՄԱՆ ՆԻՍՏ

- Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի խօսք
- ՀՀ Նախագահ Վսեմաշուք Սերժ Սարգսեանի խօսք
- ԱՀ Նախագահ Վսեմաշուք Բակո Սահակեանի խօսք
- Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի խօսք
- Ամենապատիւ Տ. Գրիգոր Պետրոս Ի. Պատրիարքի խօսք
- Վերապատուելի Մկրտիչ Գարակեօզեանի խօսք

10.00 - 11.00 Ա. ՆԻՍՏ

**Նիւթ՝ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ստեղծման
պատմական նշանակութիւնը**

1. Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան – Հայաստանի Հանրապետութեան պատմութեան ուսումնասիրութեան եւ արժեւորման անդրադարձ
2. Փրոֆ. Աշոտ Մելքոնեան – Հայաստանի Հանրապետութեան պատմական հոլովոյթը
3. Տիար Երուանդ Փամպուրեան – Արամ Մանուկեանի տիպարը

11.00 – 11.30 Դադար

11.30 – 13.00 Բ. ՆԻՍ

**Նիւթ՝ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ստեղծման
պատմա-քաղաքական ենթահողը**

Ատենապետ՝ Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սարգիսեան

Ձեկոյցներ՝

1. Փրոֆ. Վահան Մելիքեան – Հայաստանի Հանրապետութեան հռչակման նախադրեալները. 1918 թուականի Մայիսեան հերոսամարտերու պատմական նշանակութիւնը
2. Փրոֆ. Ռուբէն Սահակեան – Հայոց պետականաշինութեան գործընթացը Վան-Վասպուրականի մէջ 1915-1918 թուականներուն
3. Փրոֆ. Գեորգ Ստեփանեան – Պաքուի 1918 թուականի ինքնապաշտպանութեան դերը Հայաստանի Հանրապետութեան կայացման գործին մէջ

13.00 – 14.30 Ճաշ Մայրավանքին մէջ

14.30 – 16.00 Գ. ՆԻՍ

**Նիւթ՝ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան պետա-իրա-
ւական կառուցուածքը եւ ներքին դրութիւնը**

Ատենապետ՝ Ակադեմիկոս Եւրի Սուարեան

Ձեկոյցներ՝

1. Փրոֆ. Արարատ Յակոբեան – Հայաստանի Հանրապետութեան պետական կառուցուածքը
2. Փրոֆ. Վահրամ Բալայեան – Պետականութեան վերականգնման գործընթացը Արցախի մէջ (1917 Դեկտեմբեր - 1918 Յունիս)

3. Դոկտ. Սուրեն Սարգսեան – Հայ ժողովրդական կուսակցութեան գործունեութիւնը Հայաստանի մէջ 1918-1920 թուականներուն

16.00 – 16.30 Դադար

16.30 – 17.00 Ներկայացուած նիւթերու քննարկում

**17.00 Պաշտօնական բացում
Անկախութեան Յուշակոթողի**

18.30 – Ընթրիք Մայրավանքին մէջ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 22 ՄԱՐՏ

9.00 – 10.30 Դ. ՆԻՍՏ

Նիւթ՝ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութիւնը

Ատենապետ՝ Տիար Կիրօ Մանոյեան

Զեկոյցներ՝

1. Փրոֆ. Գեղամ Պետրոսեան – Հայաստանի Հանրապետութեան յարաբերութիւնները Ռուսաստանի ոչ-խորհրդային պետական կազմաւորումներու հետ (1918-1920 թուականներուն)
2. Դոկտ. Արմենուհի Ղամբարեան – Հայաստանի Հանրապետութիւնը ԱՄՆ արտաքին քաղաքականութեան մէջ
3. Դոկտ. Վարդան Ոսկանեան – Հայ-իրանական յարաբերութիւնները 1918-1920 թուականներուն

10.30 – 11.00 Դադար

11.00 - 12.30 Ե. ՆԻՍ

Նիւթ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդայնացումը
Ատենապետ՝ Դոկտ. Կարեն Խանլարեան

Ձեկոյցներ՝

1. Փրոֆ. Ռուբեն Սաֆրաստեան - Մուսթաֆա քեմալն
ընդդէմ Հայաստանի (1919-1920 թուականներուն)
2. Փրոֆ. Կարեն Խաչատրեան - Հայաստանի Հանրապե-
տութեան անկման պատճառները
3. Փրոֆ. Սիմոն Փայասլեան - Ազատ Հայաստան - Բան-
քեր հակա-պոլշեւիկեան ապստամբութեան

12.30 - Մեկնում Ճիպէյլ՝ Յեղասպանութեան Որբերու
«Արամ Պեգիքեան» Թանգարան եւ Թռչնոց Բոյն.
Ճաշ Թռչնոց Բոյնի մէջ

16.00 - 17.30 2. ՆԻՍ

Նիւթ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան դերը հայկական
իրաւունքներու հետապնդման գործին մէջ

Ատենապետ՝ Փրոֆ. Համլէթ Յարութիւնեան

Արցախի պահանջատիրական պայքարի պատմաքաղա-
քական նշանակութիւնը (համառօտ զեկոյց)

Ձեկոյցներ՝

1. Դոկտ. Վլատիմիր Վարդանեան - Հայաստանի կնքած
միջազգային պայմանագրերը (1918-1920 թուական-
ներուն)
2. Դոկտ. Արմեն Մարութեան - Պահանջատիրութեան
խնդիրը ՀՀ արտաքին քաղաքական օրակարգին մէջ

3. Դոկտ. Արման Կիրակոսեան – Հայաստանը եւ խորհրդո-
դային-թրքական յարաբերութիւնները 1945-1946 թուա-
կաններուն դիւանագիտական փաստաթուղթերուն մէջ

17.30 – 18.30 Ներկայացուած նիւթերու քննարկում

18.30 – Ընթրիք Մայրավանքին մէջ

ՈՒՐԲԱԹ 23 ՄԱՐՏ

9.00 – 10.30 Է. ՆԻՍՏ

Նիւթ՝ **Անկախութենէն Անկախութիւն (28 Մայիս 1918 -
21 Սեպտեմբեր 1991)**

Ատենապետ՝ Դոկտ. Խաչիկ Տէր Ղուկասեան

Զեկոյցներ՝

1. Դոկտ. Զաւէն Մսրըլեան – Ղարաբաղը ինչպէ՞ս տրուե-
ցաւ ազերիներուն 1918-1921 թուականներուն
2. Դոկտ. Ամատունի Վիրապեան – Անկախութեան գաղա-
փարը Հայաստանի այլախոհական շարժման մէջ 1960-
1970-ական թուականներուն
3. Տիար Միքայէլ Հաճեան – Անկախութեան գաղափարի
պահպանումը խորհրդային կարգերուն տակ

10.30 – 11.00 դադար

11.00 – 12.30 Ը. ՆԻՍՏ

Նիւթ՝ **Հայաստանի անկախութեան գաղափարախօսու-
թեան պահպանումը Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ**

Ատենապետ՝ Տիար Շահան Գանտահարեան

Չեկոյցներ՝

Սփիւռք

1. Տոքթ. Եղիկ Ճերեճեան – Անկախութեան գաղափարին հոլովոյթը Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան գաղափարախօսութեան եւ գործունեութեան մէջ
2. Տիար Նազարեթ Պերպերեան – «Ազատ, Անկախ եւ Միացեալ Հայաստան»ի հանգանակը. գաղափարաբանական հիմնաւորման եւ արմատաւորման հոլովոյթը»

Հայաստան

3. Փրոֆ. Էտիկ Մինասեան – Անկախական շարժումը Հայաստանի մէջ 1980-ական թուականներուն
4. Դոցենտ Խաչատուր Ստեփանեան – Անկախութեան գաղափարի արժարժումը Խորհրդային Հայաստանի մէջ 1920-1930 թուականներուն

12.30 – Ճաշ Մայրավանքին մէջ

14.00 – 15.30 Թ. ՆԻՍՏ

Նիւթ՝ **Անկախութեան գաղափարախօսութեան պահպանումը հայ մշակոյթին մէջ**

Ատենապետ՝ Տիար Ժիրայր Դանիէլեան

Չեկոյցներ՝

Հայաստան

1. Դոկտ. Գուրգէն Վարդանեան – Մշակութային կեանքը Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան մէջ
2. Փրոֆ. Երուանդ Տէր Խաչատուրեան – Անկախութեան գաղափարը Սովետահայ գրականութեան մէջ

Սփիւռք

1. Դոկտ. Մովսէս Յերկէլեան – Յանձնառու կերպարուեստագետը ի դիմաց անկախութեան գաղափարին
2. Տիար Կարօ Յովհաննէսեան – Անկախութիւն-մշակոյթ կապը Սփիւռքի տարբեր սերունդներուն մէջ եւ այսօր
3. Դոկտ. Ռուբինա Փիրումեան – «Հայրենիք» ամսագիրը, ուր վտարանդի մտաւորականութիւնը մշակեց ու սերմանեց յետ-անկախութեան Սփիւռքի մշակութային քաղաքականութիւնը

15.30 – 16.00 Դադար

16.00 – 17.30 Ժ. ՆԻՍ

Նիւթ՝ Հայ եկեղեցւոյ դերակատարութիւնը Հայաստանի անկախութեան կերտման, պահպանման ու հզօրացման մէջ

Ատենապետ՝ Վերպ. Դոկտ. Փօլ Հայտնութեան

Ձեկոյցներ՝

1. Դոկտ. Վարդան Դելրիկեան – Հայ եկեղեցւոյ դերը Մայիսեան հերոսամարտերուն եւ Ա. Հանրապետութեան կայացման գործին մէջ
2. Գերշ. Տ. Սեպուհ Արք. Սարգիսեան – Հայ եկեղեցւոյ դերակատարութիւնը Հայաստանի պետականացման եւ անկախութեան կերտման ընթացքին մէջ (պատմական ակնարկ)
3. Հ. Մեսրոպ Ծ. Վրդ. Թովալեան – Հայ Կաթողիկէ եկեղեցին նպաստը Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան

17.30 – 18.00 Ընդհանուր քննարկում եւ փակում

18.00 Մեկնում Դպրեվանք եւ ընթրիք՝ Դպրեվանքի մէջ